

فضانامه سیاره گامیت

شماره ۳۱ - تیر ماه ۱۴۰۱

کودکان را تشویق به فعالیت‌های گروهی کنید

- چرا و چطور فعالیت گروهی را در کودکان تقویت کنیم؟
- میزان مشارکت فعالیت گروهی فرزندتان
- بهترین مربی شنای قورباغه

سپار
گامیت

قشقرق |

قشقرق

سیار
گامیت

چرا و چطور فعالیت گروهی
را در کودکان تقویت کنیم؟

کار گروهی در کودکان

بیاید قبل از صحبت کردن درباره کار گروهی در کودکان، از مفهوم صحیح این مسئله باهم حرف بزنیم. کار گروهی به معنای مشارکت در گروه برای رسیدن به هدفی خاص است. اما صرف مشارکت در گروه به معنای کار گروهی نیست. این مفهوم مؤلفه‌های دقیق‌تری دارد که در ادامه به آن خواهیم پرداخت.

مهم‌ترین مؤلفه کار گروهی در کودکان شرکت در تقسیم وظایف و بر عهده گرفتن گوشه‌ای از مسئولیت‌ها است. در این وضعیت کودک باید به‌خوبی بداند که چه نقشی در گروه بر عهده گرفته است و باید تمام سعی خودش را برای انجام وظیفه به کار بگیرد.

مؤلفه دیگر کار گروهی به معنای سهیم دانستن خود در هویت گروه است. کودک باید خود را عضوی از گروه معرفی کند و بخشی از هویت گروه را متعلق به وجود خودش بداند.

در مؤلفه بعدی، کودک باید خود را در نتیجه کار گروه سهیم بداند و بخشی موفقیت یا شکست را مدیون سهم کار خود در گروه شناسایی

قشقرق |

کند.

با رعایت تمام مؤلفه‌های بالا، می‌توانیم ادعا کنیم که مفهوم فعالیت در گروه با موفقیت جاافتاده است. ضمناً یادمان باشد که کار گروهی به عنوان یک مهارت، در طول زندگی پرورش پیدا می‌کند و به صورت ذاتی در افراد وجود ندارد. البته باید یادآور شوم که همیشه هم فعالیت گروهی مفید نیست. چطور؟ بد نیست در رابطه با گروه و تفکر گروهی این مقاله ما را هم مطالعه کنید تا به دلیل این حرفم پی ببرید.

اهمیت کار گروهی در کودکان

اما چرا باید به آموزش کار گروهی در کودکان اهمیت بدهیم؟ یکی از مهم‌ترین وظایفی که هر کدام از ما به عنوان عضوی از جامعه به عهده داریم، مشارکت در کارهای اجتماعی و رسیدگی به اموری است که به همه اعضای جامعه تعلق دارد. بخش بزرگی از وظایف ما در جامعه، در قالب مشارکت در کار گروهی است.

حتماً می‌دانید که متأسفانه مفهوم کار تیمی در جامعه ما به خوبی جا

قشقرق |

نیفتاده است. هیچ کدام از ما در کودکی کار تیمی را به صورت مفهومی مستقل و البته مهم یاد نگرفته ایم و همین مسئله دلیلی بر اجرای ناقص وظایف ما در عرصه مشارکت جمعی است. به همین دلیل آموزش صحیح این مفهوم به کودکان از سنین ابتدایی، اهمیت ویژه ای دارد. کودکان با یادگیری کار گروهی، می توانند در سه دسته از مهارت های خودشان پیشرفت کنند؛ مهارت های فردی، مهارت های جمعی و جامعه پذیری، خودباوری و اعتماد به نفس.

کودکان با آموزش کار گروهی می توانند توانایی هایشان را با همکاری سایر اعضای گروه به اشتراک بگذارند و در جریان کار گروهی مهارت هایشان را تکمیل کنند. به انجام رساندن وظایف مختلف، وظایفی که کودک به تنهایی قادر به انجام آنها نبود، به کودک اعتماد به نفس و خودباوری می بخشد.

کار تیمی در کودکان آنها را با مفهوم همکاری، مشارکت و دوستی آشنا می کند. آنها در جریان گروه، هماهنگی و سازش را آموزش می بینند. آنها یاد می گیرند با عقاید متفاوت و سلیقه های مختلف کنار

بیایند و به آنها احترام بگذارند. دفاع از حقوق شخصی و در عین حال رفاقت یکی دیگر از ثمرات مثبت کار گروهی در کودکان است که آنها را برای ورود به جامعه و جامعه پذیری آماده می کند.

بهترین زمان برای آموزش مفهوم کار گروهی در کودکان اواخر سنین پنج و اوایل شش سالگی است. در این سنین کودکان کمی از پوسته فردمحوری خودشان بیرون می آیند و لازم است که مفهوم مشارکت در فعالیت دسته جمعی را به خوبی یاد بگیرند.

چگونه فعالیت گروهی را به کودکان آموزش دهیم؟

لازم است که کودکان در سنین پیش دبستانی با مفهوم مشارکت دسته جمعی و عضویت در گروه آشنا شوند تا در مدرسه بتوانند وظایف پیچیده تری را در قالب کار گروهی به عهده بگیرند. آموزش این مفهوم به کودکان از مفاهیم ساده تر شروع می شود و کم کم کودکان آمادگی پذیرش نقش های پیچیده تر را پیدا می کنند. چطور؟ در ادامه به صورت مفصل درباره آن صحبت خواهیم کرد.

قشقرق |

بازی‌های دسته‌جمعی

خانه، اولین نقطه شروع آموزش این مهارت به کودکان است. کودکان در خانه و با دیدن همکاری والدین با یکدیگر به صورت پله‌پله مفهوم کار گروهی را آموزش می‌بینند. برای شروع آموزش مهارت کار گروهی به کودکان از بازی‌های دسته‌جمعی استفاده کنید.

بازی‌های ساده‌ای که با همکاری چند نفر شروع می‌شود، مانند منچ، می‌تواند قدم مهمی برای شروع آموزش این مهارت به کودکان باشد. کودکان در عین یادگیری رقابت و مشارکت، یاد می‌گیرند که باید به حقوق دیگران احترام بگذارند. بازی‌هایی که در عین مشارکت گروهی به حرکت نیاز دارند هم می‌توانند بسیار مفید و مؤثر باشند. ورزش‌های دسته‌جمعی که به صورت رقابت بین گروه‌ها برگزار می‌شود هم گزینه بسیار مناسبی در این زمینه است.

کار در خانه

وقتی توانایی کودکان برای انجام کارهای ساده‌ای مانند جمع کردن

قشقرق |

اسباب بازی، حمل کردن وسایل کوچک سفره غذا و سایر مهارت‌های کوچک این‌چنین به حد قابل قبولی رسید، نوبت به فعالیت در خانه می‌رسد. سعی کنید کودکان را به مشارکت در کارهای خانه تشویق کنید. این مشارکت می‌تواند از فعالیت‌های بسیار ساده شروع شود. توجه کنید که نوع فعالیت اهمیت چندانی ندارد. بلکه نکته مهم تقویت و آموزش روح همکاری و کار گروهی در کودکان است. همین فعالیت ساده می‌تواند پایه مناسبی برای آموزش فعالیت تیمی به کودکان باشد.

فعالیت در مدرسه و مهد کودک

کودکان از سال‌های ابتدایی آموزش به صورت جدی‌تری فعالیت در قالب گروه را آموزش می‌بینند. باید به مرور فعالیت کودکان در گروه را پیچیده‌تر کنید و به روند فعالیت تیمی آن‌ها نظارت کنید. در نظر داشته باشید که تقسیم وظایف کودکان باید با نظارت مربی، معلم یا والدین انجام شود. تقسیم درست وظایف بر اساس توانایی‌های

قشقرق |

کودکان علاوه بر تزریق اعتماد به نفس و خودباوری به آنها می‌تواند نتیجه کارشان را به صورت مفیدی تمرین بخش کند و تجربه آنها از کار گروهی را به تجربه‌ای لذت بخش تبدیل کند.

پیچیده کردن پله پله وظایف

در مورد کار گروهی در کودکان باید به این نکته توجه کنید که آموزشتان باید به صورت پله پله و با صبر و حوصله انجام شود. کودکان از توانایی محدودی نسبت به بزرگ‌ترها برخوردار هستند و از طرفی روحیات متفاوتی نسبت به افراد در سنین بزرگ سالی دارند.

کودکان انعطاف کمتری در برقراری ارتباط با دیگران دارند و خودمحور هستند. از طرفی باید در نظر بگیرید که برون‌گرایی و درون‌گرایی کودکان هم در کیفیت کار تیمی آنها تأثیر گذار است.

به مرور فعالیت گروهی کودکان را پیچیده کنید. به آنها پروژه‌های درسی پیشنهاد دهید و از آنها بخواهید با هم آزمایش انجام دهند. کارهای علمی و عملی در سنین دبستان می‌تواند قدمی مهم برای

قشقرق |

پیشرفت کار گروهی در کودکان باشد.

چند نکته مهم که باید به آن توجه کنید:

● در جریان آموزش کار گروهی در کودکان باید به نوع شخصیت آنها توجه کنید و فعالیتی را به آنها واگذار کنید که با شخصیتشان تطابق داشته باشد. انجام کارهایی که با شخصیت کودکان جور نباشد به آنها تجربه تلخی منتقل می‌کند و ممکن است نتیجه معکوس در پی داشته باشد.

● کودکان باید یاد بگیرند که چه کارهایی را به صورت انفرادی و چه کارهایی را به صورت گروهی انجام دهند. افراط و تفریط در هر کدام از این فعالیت‌ها می‌تواند به نتایج نه‌چندان خوشایند منجر شود.

● اولین قدم آموزش، مشاهده است. کودکان باید نتیجه ثمربخش کار گروهی را به چشم ببینند. در خانه در همه امور باهم مشارکت داشته باشید و تقسیم وظایف را به صورت عملی به کودکان بیاموزید.

● در صورت موفقیت در کار گروهی کودکان را تشویق کنید.

قشقرق |

- کودکان باید بدانند که دستاوردهای شخصی در درجه اهمیت پایین‌تری نسبت به دستاوردهای گروهی قرار دارد.
- بر روند تقسیم وظایف در گروه میان کودکان نظارت کنید. اگر تقسیم وظایف به‌درستی انجام نشود می‌تواند نظم گروه را به هم بزند یا اعتماد به نفس را از کودک بگیرد و تجربه کار گروهی در کودکان به صورت یک خاطره ناخوشایند دربیاید. راهنمایی و پیشرفت قدم به قدم کودکان در آموزش این مهارت از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است.

سیار
گامیت

سرگرمی

سرگرمی |

میزان مشارکت فعالیت گروهی فرزندان

فرزندتان در فعالیت‌های
گروهی شرکت می‌کند؟

سرگرمی |

فرزندتان در کارهای
خانه کمک می‌کنند؟

سرگرمی |

مشارکت فرزندتان در بازی
گروهی چقدر است؟

سرگرمی |

آیا مشارکت کودکان در فعالیت
گروهی مفید می‌باشد؟

سرگرمی |

سیار
گامیت

| کتاب

بهترین مربی شنای قورباغه

کتاب

کله تخم مرغی و دوست زبان درازش

نویسنده: بیتا ترابی

تصویر گر: سمیه یزدان پناه

رده بندی سنی کتاب: ۹ تا ۱۲ سال

ناشر: هوپا

تعداد صفحات: ۱۷۶

بهترین مربی شنای قورباغه

«نیلوفر نیک بنیاد»

کله تخم مرغی و دوست زبان درازش ماجرای دوستی یک دختر بچه‌ی نه ساله با یک قورباغه است. تارا که یکی از پاهایش از آن یکی پنج سانتیمتر کوتاه‌تر است و در دنیای واقعی دوستان زیادی ندارد، به طور اتفاقی در یک روز هیجان‌انگیز با قوری قارقوری دوست می‌شود. قورباغه‌ای که می‌خواهد به او شنا یاد بدهد تا در مسابقه‌ی شنای منطقه

کتاب |

برنده شود. اما مشکل اینجاست که مایو ندارد و توی استخر آدم‌ها هم راهش نمی‌دهند!

تارا یک دختر نه ساله است که یک پایش پنج سانتیمتر از آن یکی کوتاه‌تر است وقتی راه می‌رود کمی می‌لنگد. به خاطر همین دوستان زیادی در مدرسه ندارد و زندگی‌اش معمولاً در تنهایی و به معمولی‌ترین شکل ممکن سپری می‌شود. تا این‌که یک روز در اردوی مدرسه اتفاق عجیبی برایش می‌افتد. وقتی تنهای تنها کنار برکه نشسته و ساندویچش را می‌خورد، قورباغه‌ای از آب بیرون می‌آید و شروع به حرف زدن با او می‌کند. تارا با قورباغه دوست می‌شود و او را به خانه می‌برد. حالا قوری قارقوری بهترین دوست تارا است و می‌خواهد به او کمک کند تا در مسابقه‌ی شنا، بخش شنا قورباغه برنده شود. اما گاهی داستان آن‌طور که انتظارش را داریم، به پایان نمی‌رسد.

به عنوان نخستین نکته‌ی مثبت کتاب باید به شخصیت‌پردازی خوب نویسنده اشاره کنیم. بیتا ترابی شخصیت تارا و قوری قارقوری را

کتاب |

طوری ساخته و پرداخته که به خوبی توسط مخاطب کودک قابل درک باشد. تارا برخلاف بسیاری از شخصیت‌های اصلی کتاب‌های کودک و نوجوان، یک قهرمان با ویژگی‌های خارق‌العاده نیست. بلکه برعکس، یک بچه‌ی کاملاً معمولی، با موهای معمولی، قد معمولی و حتی پاهایی کوتاه و بلند است که توانایی خاصی هم ندارد. او حسادت‌ها، دلخوری‌ها و فکر و خیال‌های کودکانه‌ی خودش را دارد و همین باعث می‌شود بیشتر از سمت مخاطب درک شود.

از طرف دیگر قوری قارقوری با اینکه شبیه بقیه‌ی قورباغه‌هاست، شخصیت منحصر به فردی دارد. او قورباغه‌ی پر حرف و بامزه‌ای است که برای خودش خانواده دارد. دختر عمه و پسر عمو و پدر و مادر و... دلش می‌خواهد به تارا کمک کند، به برکه‌ی آدم‌ها یا همان استخر برود، مایو بپوشد، همراه تارا به مدرسه برود و تارا هم روی حرفش حرف نزند. او حتی مدل حرف زدن خودش را دارد. جملاتی که اکثراً با قار و قور ساخته شده‌اند. مثلاً هر وقت

کتاب |

می‌خواهد تأیید چیزی را از تارا بگیرد، می‌پرسد: «قوره یا قور نیست؟» که در ظاهر شاید این حجم قورقور در کتاب زیاد به نظر برسد اما برای مخاطب کودک دلنشین است و حتی او را می‌خنداند.

با اینکه گره‌ی اصلی داستان برنده شدن یا نشدن تارا در مسابقه‌ی شنای قورباغه است، موضوع اصلی رابطه‌ی دوستانه بین او و قورباغه است. دوستی یکی از موضوعاتی است که دستمایه‌ی خلق بسیاری از کتاب‌های کودک و نوجوان می‌شود و در این کتاب هم از زاویه دید متفاوتی، یعنی دوستی بین یک آدم و یک قورباغه به آن پرداخته شده است. نویسنده به طور نامحسوس می‌خواهد از اعتمادی که در پی این دوستی بین تارا و قورباغه شکل گرفته صحبت کند و این پیام را به خواننده‌ی کتاب منتقل کند که هر دوستی ممکن است نکات خوب و بدی برای ما داشته باشد.

به عنوان مثال درست است که قوری قارقوری توی استخر آبروریزی راه می‌اندازد، اما به جایش تنهایی‌های تارا را پر می‌کند و به او شنا یاد می‌دهد و می‌تواند در مسیری که به سمت موفقیت می‌رود همراهی‌اش

کتاب |

کند. شاید بتوان گفت این کتاب به طور ضمنی به دوستی با طبیعت هم اشاره دارد و روی ناخودآگاه کودک تأثیر می‌گذارد تا رابطه‌ی مسالمت‌آمیزی با حیوانات مختلف داشته باشد.

یکی دیگر از نکات مثبت کله‌تخم‌مرغی و دوست زبان‌درازش پایان غیرکلیشه‌ای آن است. طبق روال بسیاری از کتاب‌های کودک، خواننده انتظار دارد پس از خواندن حدود ۱۷۰ صفحه‌ی کتاب، تارا قهرمان شنای قورباغه بشود و به همه ثابت کند که پای کوتاهش یک ایراد بزرگ نیست و بعد تا پایان زندگی در کنار دوست زبان‌درازش به خوبی و خوشی زندگی کند. اما ناگهان ضربه‌ی پایانی زده می‌شود. تارا نفر دوم مسابقه می‌شود و مخاطب به طور غیرمستقیم متوجه می‌شود که اگرچه اول نشده اما چیزی را از دست نداده، بلکه یک موفقیت بزرگ کسب کرده. دوستی با قوری قارقوری، تلاش برای برنده شدن و گرفتن مدال نقره. در انتهای داستان هم قوری قارقوری به تارا می‌گوید که باید برود. انگار که وظیفه‌ی او آمدن به زندگی تارا، روشن کردن روزهای تاریک و معمولی‌اش بوده و حالا وظیفه‌اش به

کتاب |

اتمام رسیده.

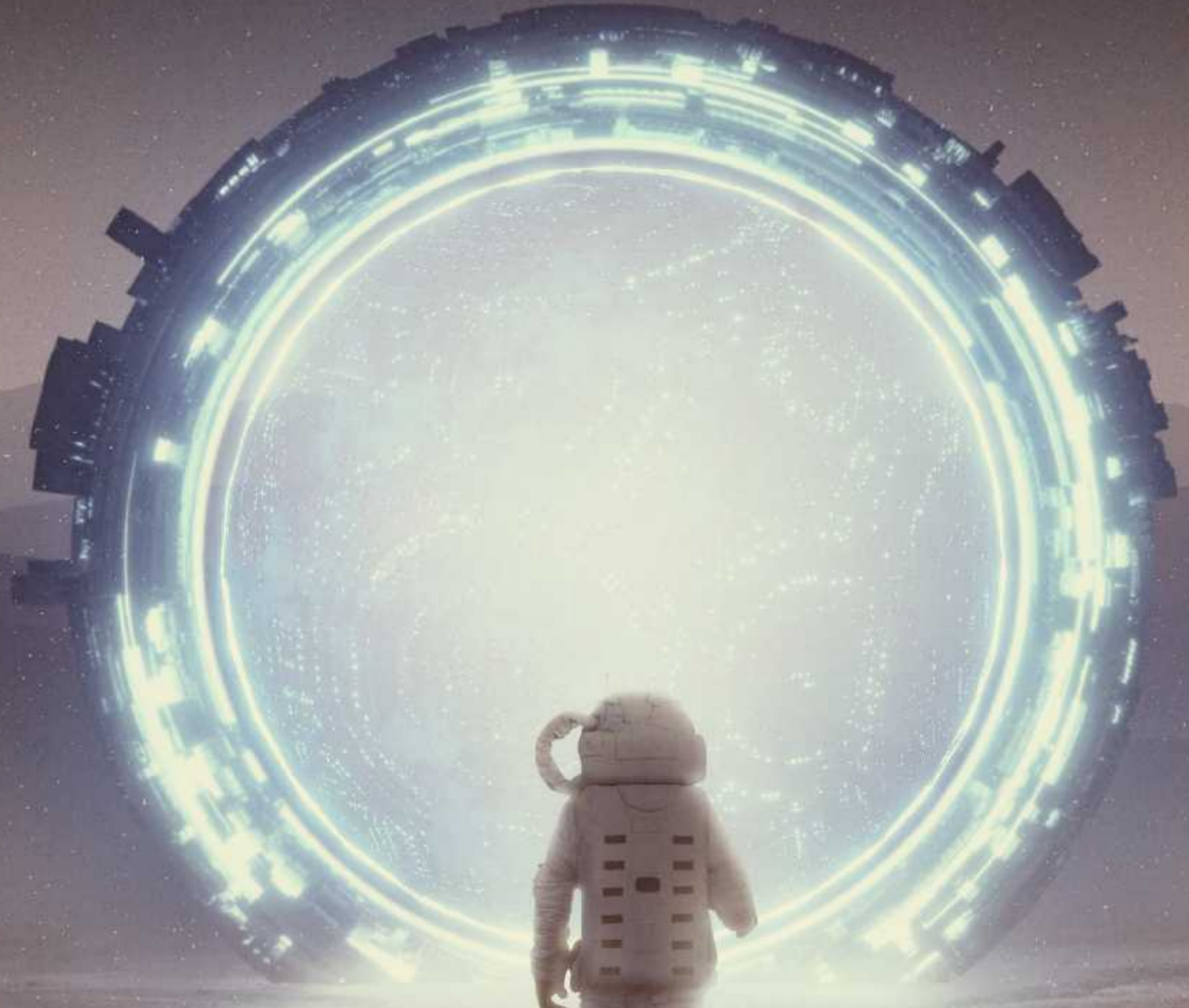
نویسنده‌ی این کتاب، بیتا ترابی، تجربه‌ی زیادی در ترجمه دارد. او دکترای ادبیات فرانسه دارد و تا به حال چند کتاب برای بچه‌ها و بزرگ‌ترها ترجمه کرده. داستان‌های کوتاه هم نوشته است، هم برای کودک و نوجوان و هم بزرگسال؛ اما کله تخم مرغی و دوست زبان‌درازش، نخستین رمان اوست. ترابی پشت جلد کتاب گفته است: «وقتی نوشتنش تمام شد، از خوشحالی وسط اتاق چند بار معلق زدم!»

کتاب |

ما را دنبال کنید

@GAMBEETPLANET

WWW.GAMBEET.COM

@GAMBEETPLANET